

IP/Tech Utvalt

Automatiserat
beslutsfattande på
EU-domstolens
agenda – del 2

[LÄS ARTIKELN >](#)

Data Acts påverkan
på outsourcing av
IT-tjänster

[LÄS ARTIKELN >](#)

Ökade krav på
transparens vid
marknadsföring
av prissänkningar

[LÄS ARTIKELN >](#)

NUMMER 16, JUNI 2024

Nyhetsbrevet utges i informationssyfte
och är inte att betrakta som juridisk
rådgivning. Innehållet får citeras med
angivande av källa.

 MANNHEIMER
SWARTLING

Ett år med det enhetliga patent- systemet – statistik och trender

[Läs artikeln](#)

Ett år med det enhetliga patent-systemet – statistik och trender

Nu har det gått ungefär ett år med det enhetliga patentsystemet och den enhetliga patentdomstolen (*Unified Patent Court, UPC*). Vi beskrev det nya systemet i artikeln "*Det enhetliga patentsystemet är på plats*" i ett tidigare nummer av IP/Tech Utvalt som går att läsa [här](#). Intresset för enhetliga patent hos det europeiska patentverket (EPO) har varit stort. UPC har hunnit meddela en del beslut och redan nu är det möjligt att se vissa trender i UPC:s avgöranden, bland annat i bedömningen av yrkanden om interimistiska förbud. I den här artikeln kommer vi att beskriva det första året och göra några nedslag i praxis från UPC.

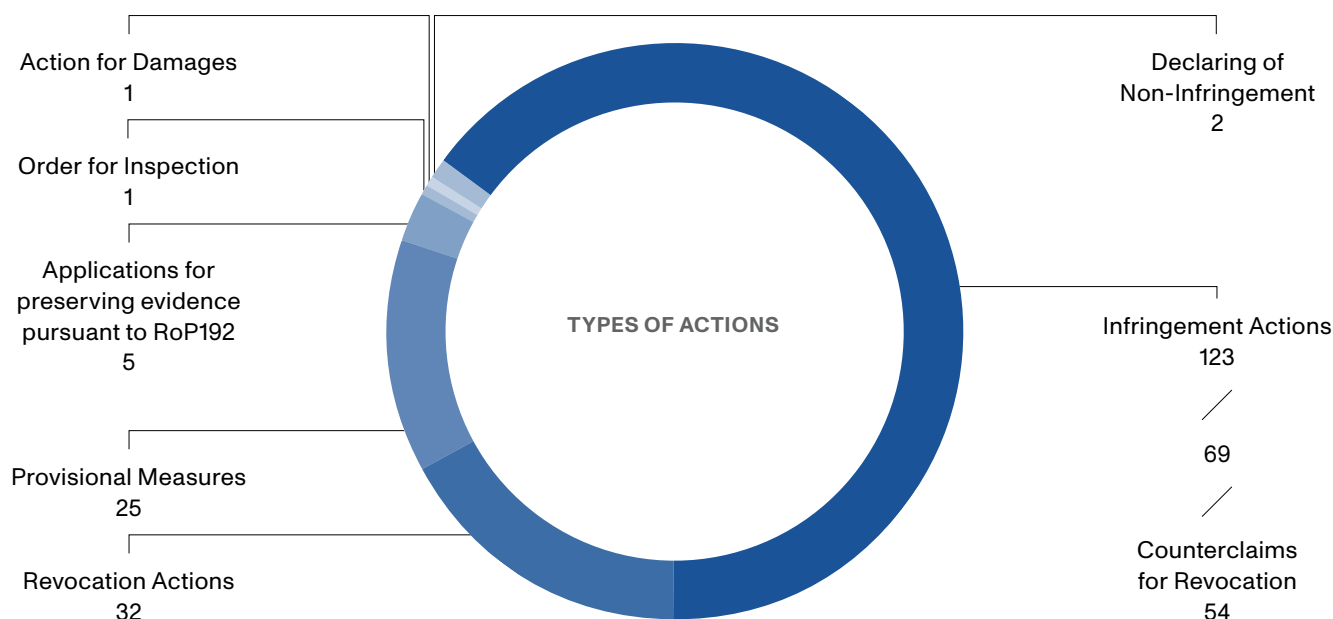
STORT INTRESSE FÖR PATENT MED ENHETLIG VERKAN

Med det enhetliga patentsystemet följer en möjlighet för patenthavare att begära att ett europeiskt patent ska ha enhetlig verkan och därmed rättsverkan i alla deltagande länder. Enligt statistik från EPO har det inkommit 25 970 ansökningar om enhetlig verkan, och 25 344 ansökningar har lett till registrering av europeiska patent med enhetlig verkan per den 3 maj 2024. Ungefär 17 procent av patentansökningarna som inkom till EPO under 2023 avsåg patent med enhetlig verkan. Motsvarande siffra för 2024 uppgår hittills till ungefär en fjärdedel (ca 23 procent) av antalet ansökningar. Patenthavare från Tyskland och USA har gjort flest ansökningar och står för

nästan 20 respektive 15 procent av ansökningarna. Svenska patenthavare har per den 3 maj 2024 ansökt om enhetlig verkan för 1 242 europeiska patent, varav 1 221 har hunnit registreras.

Flest enhetliga patent har registrerats på det medicintekniska området (ca 12 procent). De enhetliga patenten är dock relativt jämnt fördelade över olika tekniska områden. Det visar att patent med enhetlig verkan nyttjas av ett brett spektrum av patenthavare i många olika branscher.

För patenthavare som inte vill att ett europeiskt patent ska hanteras av UPC finns en möjlighet att välja bort systemet genom att göra en så kallad *opt out*. Under de tre första månaderna av UPC:s verksamhet undantogs omkring en halv miljon patent och ansökningar från

UPC:s behörighet genom *opt outs*. Med ett stort antal *opt outs* uppstår frågan om hur omfattande användningen av det enhetliga patentsystemet egentligen kommer att bli. Det stora antalet behöver dock inte reflektera en misstro mot det enhetliga systemet. En *opt out* kan återkallas av patenthavare och användningen av *opt outs* kan tyda på att patenthavare har granskat sina patentportföljer och övervägt sin riskexponering.

MÅLTYPEN VID UPC

Från och med UPC:s start fram till slutet av april 2024 har totalt 341 mål inkommit till UPC:s första instans. [UPC:s statistik](#) visar att ärendetyperna fördelar sig enligt ovan, och som framgår dominerar intrångsmålen.

I en process vid UPC finns vissa möjligheter att välja var tvisten ska handläggas och vilket språk som ska användas. Hittills har flest mål kommit in till den lokala avdelningen i München. 17 mål har inkommit till den regionala avdelningen i Stockholm. Tyska och engelska är de mest använda handläggningsspråken i målen vid UPC.

EN PÅBÖRJAD UTVECKLING AV PRAXIS KRING INTERIMISTISKA FÖRBUD

UPC har, per maj 2024, meddelat omkring 200 avgöranden. Flera av dessa har varit interimistiska förbud, alltså tillfälliga förbud som gäller till något annat

meddelats (vanligen till dess en slutlig dom meddelats i intrångsfrågan). Nedan gör vi några nedslag i praxis kring interimistiska förbud.

Det finns både likheter och skillnader mellan regleringarna av interimistiska förbud i svensk rätt och UPC-reglerna. En patenthavare kan begära ett interimistiskt förbud innan intrångstalan har väckts vid UPC, något som i praktiken är ovanligt i Sverige. UPC kan meddela interimistiska förbud *ex parte*, det vill säga utan att först höra svaranden. Ett sådant förbud kan vara nödvändigt om fördröjning av beslutet riskerar att skada patenthavaren. Precis som svenska domstolar kan UPC förena ett interimistiskt förbud med vite.

Samma dag som UPC inledde sin verksamhet tog den lokala avdelningen i München emot den första begäran om interimistiskt förbud. Trots att [beslutet](#) avsåg ett yrkande om interimistiskt förbud, som ska meddelas snabbt och genom beslut som kan vara kortfattade, var det omfattande och baserades på en relativt ingående prövning. Enligt domstolen förelåg intrång och det aktuella patentet ansågs giltigt. Beslutet har lyfts fram som ett tecken på att UPC strävar efter att etablera sig som patenthavarvänligt.

Det interimistiska förbudet hävdades dock i andra instans. Det [beslutet](#) blev det första materiella beslutet från andra instans vid UPC. Andra instans bedömde

”Med ett stort antal *opt outs* uppstår frågan om hur omfattande användningen av det enhetliga patentsystemet egentligen kommer att bli.”

att patentet med övervägande sannolikhet (*“more likely than not”*) inte uppfyllde kraven på uppfinningshöjd och att det därför inte fanns förutsättningar för att meddela interimistiskt förbud. Det gick relativt fort i andra instans. Beslutet meddelades ungefär fem månader efter det första beslutet om interimistiskt förbud, vilket är ett gott tecken utifrån UPC:s övergripande mål om korta handläggningstider. Inför UPC:s ikraftträdande uppmärksammades särskilt de ovanligt korta handläggningstiderna; exempelvis ska huvudförhandling typiskt sett hållas inom ett år och endast pågå under en dag. Handläggningstiderna lyftes på förhand fram som en fördel med UPC och verkar hittills ha fått praktiskt genomslag.

Några veckor efter UPC:s ikraftträdande tog den lokala avdelningen i Düsseldorf emot en ansökan om interimistiskt förbud *ex parte*. Domstolen meddelade sitt interimistiska [beslut](#) redan samma dag. När ansökan gjordes hade den påstått intrångsgörande produkten ännu inte gjorts tillgänglig på marknaden, men käranden kunde bevisa att svarandens produkt skulle visas upp på en mäss. Enligt käranden innebar det en risk för irreparabel skada i form av försäljningsförluster eller minskade marknadsandelar.

Det tredje interimistiska [beslutet](#) från UPC:s första instans meddelades av den lokala avdelningen i München den 20 december 2023. För att avgöra intrångsfrågan i målet var det nödvändigt att tolka patentkraven i det aktuella patentet. Genom att tolka de ursprungliga patentkraven tillsammans med de beviljade kraven avtog domstolen begäran om interimistiskt förbud, och uttalade att käranden inte med tillräcklig

säkerhet hade visat att svarandens produkter gjorde intrång i patentet. UPC:s tolkning har väckt uppmärksamhet i de anslutna länderna eftersom frågan hur en tolkning ska göras skiljer sig åt mellan medlemsländerna. UPC:s bedömning kan ses i ljuset av tysk och nederländsk praxis. Den beslutande avdelningen låg i München och en del av domarsitsen var nederländsk.

De första besluten om interimistiska förbud tyder på att domstolen har haft möjlighet att meddela förbud mycket snabbt. Det återstår att se om UPC kan bibehålla denna höga effektivitet när målen blir fler. De lokala avdelningarna i UPC tycks under sitt första år även ha påverkats av sina nationella rättsordningar. Den regionala avdelningen i Stockholm har ännu inte meddelat något beslut om interimistiskt förbud och det går därför ännu inte att dra några slutsatser kring om och hur svensk rätt kan komma att få genomslag.

2023 – ETT REKORDÅR FÖR PATENTANSÖKNINGAR

År 2023 var ett rekordår för europeiska patentansökningar då EPO tog emot nästan 200 000 ansökningar. Svenska företag och uppfinnare lämnade under året in över 5 000 patentansökningar, den näst högsta siffran någonsin för svensk del och näst flest i världen. Det återstår att se om det på längre sikt även får genomslag i antalet ansökningar om patent med enhetlig effekt och därmed ett ökat inflytande för det enhetliga patentsystemet.

AGNES JAKOBSSON
WANDA MELLBERG

”Handläggningstiderna lyftes på förhand fram som en fördel med UPC och verkar hittills ha fått praktiskt genomslag.”

Automatiserat beslutsfattande på EU-domstolens agenda – del 2

I [IP/Tech Utvalt juni 2023](#) berörde vi frågor kring automatiserat beslutfattande och uppmärksammade att automatiserat beslutsfattande och profilering skulle komma att prövas av EU-domstolen. Den 7 december 2023 kom slutligen förhandsavgörandet i [mål C-634/21](#) avseende tolkningen av artikel 22 i [dataskyddsförordningen](#) och den allmänna rätten för registrerade att inte bli föremål för väsentliga beslut som enbart baseras på automatiserad personuppgiftsbehandling, inbegripet profilering. Förhandsavgörandet klargör bland annat hur ”beslut” i den mening som avses i artikel 22 ska tolkas och vissa krav på nationell lagstiftning som tillåter automatiserat beslutsfattande.

MÅLET OCH TOLKNINGSFRÅGORNA

Bakgrunden till målet var att en tysk konsument hade ansökt om ett lån från ett tyskt låneföretag. Låneföretaget nekade låneansökan med stöd av ett kreditbetyg. Kreditbetyget hade tillhandahållits till lånebolaget av ett tyskt kreditupplysningsföretag vars verksamhet bestod i att tillhandahålla kreditupplysningar, särskilt om konsumenter. Kreditbetyget baseras bland annat på beräkningar av sannolikheten för att konsumenter ska återbetala tagna krediter, så kallad "scoring". Av målet framgick att beräkningen av kreditbetyget hade gjorts på grundval av vissa egenskaper hos konsumenten och med hjälp av matematiska och statistiska metoder. Genom metoden hade personen inordnats i en grupp av personer som uppvisat liknande egenskaper. Beräkningen vilade med andra ord på ett antagande om att det går att förutse en konsuments framtida beteende genom att jämföra konsumenten med en "referenspool" av konsumenter.

Med anledning av den nekade låneansökan klagade konsumenten till dataskydds- och informationsfrihetsombudsmannen som sedermera avslog konsumentens begäran med hänvisning till regleringen om "skydd av affärsverksamhet i samband med scoring och kreditupplysningar" i den tyska dataskyddslagen. Enligt lagen är scoring tillåten under förutsättning att vissa villkor är uppfyllda. Konsumenten överklagade beslutet till Förvaltningsdomstolen i Wiesbaden, som hänsköt frågor till EU-domstolen för förhandsavgörande.

Den centrala frågan för EU-domstolen att ta ställning till var om artikel 22.1 ska tolkas så att ett automatiserat fastställande av ett sannolikhetsvärde om

den registrerades framtida återbetalningsförmåga i sig utgör ett beslut som enbart grundas på automatiserad behandling, inbegripet profilering. Något som har rättsverkan för den registrerade eller på liknande sätt i betydande grad påverkar den registrerade när sannolikhetsvärdet överförs till tredje part och den senare i avgörande grad grundar sitt beslut om att ingå, fortsätta eller avsluta ett avtalsförhållande med den registrerade på sådant värde.

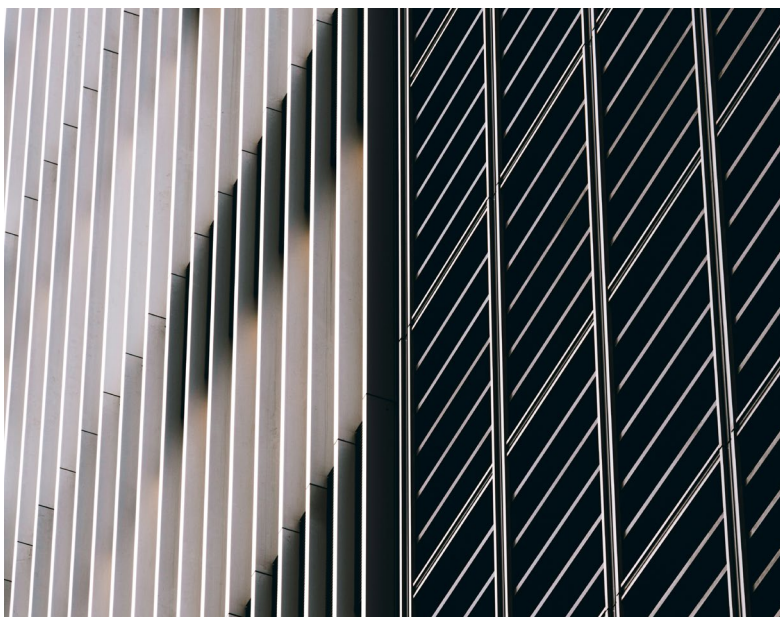
VILKA BESLUT TRÄFFAS AV ARTIKEL 22.1?

EU-domstolen konstaterade att artikel 22.1 innehåller tre villkor som måste vara uppfyllda för att bestämmelsen ska vara tillämplig. För det första måste det föreligga ett *beslut*. För det andra måste beslutet *enbart grundas på automatiserad behandling, inbegripet profilering*. Slutligen måste beslutet ha *rättsverkan för den registrerade* eller påverka honom eller henne *på liknande sätt i betydande grad*.

EU-domstolen betonade inledningsvis att det vid tolkningen av en unionsbestämmelse inte bara är bestämmelsens ordalydelse som ska beaktas. Även bestämmelsens sammanhang samt rättsakten och dess syfte är relevant vid tolkningen. Med stöd av skälen till dataskyddsförordningen och artikel 22.1 ansåg domstolen att *beslut* ska ges en vidsträckt räckvidd och omfatta åtskilliga åtgärder som kan påverka den registrerade. Om begreppet skulle tolkas restriktivt skulle exempelvis kreditbetyg kunna anses vara en åtgärd av förberedande karaktär med hänsyn till att konsumenten nekats ingå avtal med låneföretaget. Den nekade låneansökan skulle i så fall vara den (enda) åtgärd som skulle utgöra ett beslut enligt artikel 22.1.

I förhandsavgörandet konstaterades att en sådan restriktiv tolkning av begreppet *beslut* medför en risk för kringgående av det allmänna förbudet mot automatiserade beslut och skulle riskera att registrerades rätt till bland annat meningsfull information enligt artikel 15.1(h) begränsas. Detta då låneföretaget inte förfogade över samma information som kreditupplysningsföretaget. Konsumenten hade då tvingats vända sig till låneföretaget för att utnyttja sin rätt till information, trots att kreditupplysningsföretaget var det företag som hade tillgång till informationen. Mot bland annat denna bakgrund ansågs kreditbetyget utgöra ett beslut i den mening som avses i artikel 22.1.

Av målet i den tyska förvaltningsrätten och av den hänskjutna tolkningsfrågan framgick vidare att kreditbetyget inbegrep profilering enligt definitionen i dataskyddsförordningen samt att kreditbetyget hade styrt låneföretagets beslut att neka låneansökan i *avgörande grad*.

”Registrerade har rätt att inte bli föremål för enbart automatiserade beslut om inte sådant beslutsfattande tillåts enligt nationell lagstiftning.”

EU-domstolen ansåg mot bakgrund av att kreditbetyget spelade en avgörande roll för låneföretagets bedömning av låneansökan att fastställandet av kreditbetyget i sig var ett beslut som hade rättsverkan för den registrerade eller på liknande sätt i betydande grad påverkade konsumenten. Kreditbetyget uppfyllde därmed alla tre villkor och föll inom tillämpningsområdet för artikel 22.1.

KRAV PÅ NATIONELL LAGSTIFTNING

Då kreditbetyget ansågs utgöra ett automatiserat beslut enligt artikel 22.1 träffas detsamma av det principiella förbudet mot automatiserade beslut. EU-domstolen ansåg att förbudet innebär en rättighet för registrerade att slippa bli föremål för sådana beslut, om inte kreditbetyget uppfyller något av undantagsvillkoren enligt artikel 22.2–22.4. I det aktuella fallet var undantaget i artikel 22.2(b) tillämpligt då *scoring* under vissa förutsättningar är tillåten enligt tysk dataskyddslagstiftning. EU-domstolen betonade dock att automatiserade beslut även måste uppfylla de krav som följer av artikel 5 och 6 i dataskyddsförordningen och att medlemsstater inte får anta nationell lagstiftning som tillåter automatiserat beslutsfattande i strid med dessa krav. Medlemsstater får inte heller anta bestämmelser som kompletterar de krav på grund för laglig behandling som följer av dataskyddsförordningen, eller som avviker från EU-domstolens praxis. Av förhandsavgörandet

framgick att den tyska förvaltningsdomstolen hyste tvivel till om § 31 i den tyska dataskyddslagen var förenlig med unionsrätten. EU-domstolen lämnade åt den tyska förvaltningsdomstolen att avgöra om den aktuella bestämmelsen var förenlig med unionsrätten, och i så fall att avgöra om kraven enligt artikel 5 och 6 i dataskyddsförordningen var uppfyllda.

PRAKTISK BETYDELSE

Förhandsavgörandet klargör att ett *automatiserat beslut* i den mening som avses i artikel 22.1 inte enbart kan förstås utifrån vilken juridisk person som exempelvis nekar en kreditansökan. Vid bedömningen av om en handling utgör ett automatiserat beslut behöver det istället beaktas att beslut enligt EU-domstolen ska ges en vid innebörd, vilket kan påverka bedömningen om ett eller flera steg i en kedja av händelser utgör beslut. Registrerade har rätt att inte bli föremål för enbart automatiserade beslut om inte sådant beslutsfattande tillåts enligt nationell lagstiftning. Även om automatiserade beslut tillåts enligt nationell lagstiftning i vissa situationer måste behandlingen följa principerna för behandling av personuppgifter enligt artikel 5 och ske på laglig grund enligt artikel 6 i dataskyddsförordningen.

JACOB VESTGÖTE NORELL

Teknikutvecklingen
för oss hela tiden
in på obeprövade
juridiska områden
där vi kan vara med
och bryta ny mark.

Data Acts påverkan på outsourcing av IT-tjänster

I december 2023 antogs EU:s förordning om regler för skäligen åtkomst till och användning av data, allmänt benämnd som Data Act. Data Act har särskilt blivit uppmärksammas för regleringen av data kopplad till uppkopplade produkter, eller "*Internet of Things*".

För en bredare krets än tillverkare och användare av uppkopplade produkter innehåller Data Act också regler som påverkar i princip alla köpare av IT-tjänster, det vill säga nästan alla företag. I och med Data Act introduceras nämligen rättigheter för köpare av molntjänster för behandling av data, i Data Act benämnda "databehandlingstjänster".

Outsourcing av IT-tjänster kan ske på flera olika sätt och i olika utsträckning. Outsourcing kan avse allt från att enskilda uppgifter eller projekt läggs ut,

till fullständig hantering av ett företags IT-miljö och IT-tjänster. En outsourcing kan också avse allt från en fullständig egen hantering av drift av IT-tjänster i egna lokaler på egen hårdvara, till fullständigt sömlösa molntjänster i resurspooler som delas med ett okänt antal andra kunder till tjänsteleverantören.

Data Act träffar i detta hänseende, något förenklat, databehandlingstjänster som utgör en gemensam pool av skalbara resurser som kan tillhandahållas utan någon större insats eller administration från leverantörens sida.

Med andra ord handlar det om sådana molntjänster där en kund utan att förhandla eller vara i kontakt med leverantören kan avropa resurser för databehandling, och skala upp och ner sina befintliga resurser på egen hand. Den pool av resurser som är tillgänglig för kunden är gemensam, vilket innebär att andra kunders databehandling sker i samma miljö. Så kallade ”*private cloud*”-miljöer är därmed uteslutna.

Däremot kan, utöver de världsomspännande leverantörerna av molntjänster, även större lokala IT-leverantörers erbjudande komma att omfattas av dessa regler. Detta då den senaste tidens teknikutveckling inte sällan innebär att kunden utan större involvering av leverantören har möjlighet att själv skala upp och ned sina resurser i en databehandlingsmiljö.

ÖVERGRIPANDE PRINCIPER

Kapitel VI i Data Act ställer dels upp allmänna principer för att underlätta byte av databehandlingstjänster, dels konkreta rättigheter för kunderna. De allmänna principerna handlar om själva tjänsternas utformning. Leverantörer åläggs genom Data Act en skyldighet att undanröja kommersiella, tekniska, avtalsmässiga och organisatoriska hinder som hindrar en kund från att:

- säga upp avtalet efter ett byte till en annan leverantör,
- ingå nya avtal med en annan leverantör av samma tjänst,
- extrahera kundens exporterbara data och digitala tillgångar till en annan leverantör, eller till en egen miljö,
- uppnå en motsvarande funktion för en tjänst efter byte till en annan leverantör av samma typ av tjänst, och/eller
- separera infrastruktur tjänster (”IaaS”) från övriga tjänster från databehandling, om det är tekniskt möjligt.

Samtliga parter, det vill säga befintliga leverantörer eller leverantörer till vilken en kund vill byta, måste samarbeta i god tro för att möjliggöra ett snabbt och effektivt byte med kontinuitet i tjänsteleveransen.

Även om dessa övergripande principer inte medför några direkta rättigheter för kunderna (jämför exempelvis med de direkta rättigheter som beskrivs nedan) bör seriösa leverantörer anpassa sitt tjänsteutbud för att leva upp till dessa principer, vilket i sin tur leder till större flexibilitet och konkurrens på marknaden för molntjänster.

KUNDENS RÄTTIGHETER

En central punkt är att kunden genom Data Act får en lagstadgad rätt till det som inom IT-branschen normalt kallas för upphörandeassistans, eller ”*Exit Assistance*”,

det vill säga att leverantören har en skyldighet att bistå kunden med att byta ut leverantörens tjänster mot tjänster från andra leverantörer, eller att ta över ansvaret för tjänsterna själv. Kunden får därmed rätt att med leverantörens hjälp byta tjänsteleverantör inom det område som omfattas av Data Act. Den upphörandeassistans som kunden har rätt till ska dessutom tillhandahållas relativt omgående, och Data Act ställer upp maximala tidsfrister för genomförandet av övergången.

Denna typ av tjänster har normalt sett tillhandahållits kunden mot ersättning, vilket i viss mån har riskerat att skapa inlåsnings effekter då ett övergångsprojekt för byte av leverantörer har kunnat komma att kosta stora belopp. Mot denna bakgrund ska leverantörerna, från den 17 januari 2027, helt avskaffa avgifter för bytesprocessen. Fram till detta datum får leverantörer bara ta ut en avgift för att täcka sina egna kostnader för att tillhandahålla upphörandeassistansen.

De rättigheter som tillkommer en kund till en leverantör av databehandlingstjänster måste enligt Data Act tydligt framgå av avtalet som gäller för sådana tjänster. Det är alltså inte tillräckligt för en leverantör att hänvisa till rättigheterna i Data Act, och säga att Data Act går före avtalet om det föreligger några motstridigheter.

Data Act ställer dessutom upp en rad tekniska krav i syfte att ytterligare underlätta interoperabilitet mellan olika molntjänster. Bland annat ska infrastruktur tjänster om möjligt separeras från andra databehandlingstjänster, som exempelvis mjukvaror för databehandling, för att möjliggöra byte av endast vissa av dessa tjänster. Leverantörer ska dessutom göra API:er och andra gränssnitt tillgängliga för att underlätta byte av leverantörer och interoperabilitet mellan tjänsteleverantörer.

Det är inte osannolikt att det kommer finnas outsourcingavtal som omfattar både sådana tjänster som träffas av Data Act, men också andra typer av tjänster, som konsulttjänster, support och förvaltning. Även denna typ av tjänster är normalt sett föremål för en rätt till upphörandeassistans.

DATA ACTS PÅVERKAN PÅ FRAMTIDA OUTSOURCINGAVTAL

Eftersom Data Act ställer upp tydliga och i vissa fall stränga krav på leverantörer, och dessa måste speglas i avtal med kunder, kommer framtida outsourcingavtal att behöva ta hänsyn till kundens rättigheter enligt Data Act.

Eftersom Data Act inte täcker hela tjänsteområdet som kan vara aktuellt i ett outsourcingavtal, lär leverantörer inta olika positioner kring de områden där tvingande lagstiftning saknas. En möjlig väg är naturligtvis

att låta de principer som gäller enligt Data Act gälla för all upphörandeassistent. Alternativt kan de specifika tjänster som träffas brytas ut, och omfattas av en egen mekanism för upphörandeassistent, medan resterande avtal följer den historiska inställningen att kunden ska ersätta leverantören för upphörandeassistent.

Oavsett hur leverantörer väljer att hantera frågan framåt kommer kunderna åtnjuta en större flexibilitet, om än med risken för att alla dessa åtaganden prisas in i grundpriset för molntjänsterna. Samtidigt lär också denna *"portability by design"* på sikt minska leverantörernas kostnader för att specifikt tillhandahålla assistans vid byte av leverantör.

ISAC NYMAN

"Eftersom Data Act ställer upp tydliga och i vissa fall stränga krav på leverantörer, och dessa måste speglas i avtal med kunder, kommer framtida outsourcingavtal att behöva ta hänsyn till kundens rättigheter enligt Data Act."

Ökade krav på transparens vid marknadsföring av prissänkningar

EU:s satsning på att förstärka konsumentskyddet har bland annat inneburit ökade krav på transparens i samband med information om prissänkningar. Hösten 2022 infördes en ny bestämmelse om prissänkningar i [prisinformationslagen](#): 7 a §. Bestämmelsen anger hur företag får marknadsföra prissänkningar till konsumenter. Konsumentverket [utförde en granskning](#) av efterlevnaden av bestämmelsen i slutet av 2023. Den visade att sju av tio av de granskade företagen brast i sin prismarknadsföring gentemot konsumenter.

"Trots ställningstagandet och vägledningen kvarstår flera oklarheter som gör reglerna svåra att tillämpa."

Bestämmelsen i prisinformationslagen har sin grund i det så kallade [omnibusdirektivet](#). Omnibusdirektivet ställer krav på medlemsstaterna att införa särskilda transparenskrav vid prissänkningar. Kravet har implementerats i svensk rätt genom 7 a § prisinformationslagen. Bestämmelsen kräver att näringsidkare som anger en prissänkning informerar konsumenten om det tidigare priset. Det tidigare pris som anges ska vara det lägsta pris som näringsidkaren har tillämpat under de senaste 30 dagarna före prissänkningen. Om priset under denna tid har sänkts gradvis, ska istället det pris som gällde före den första prissänkningen anges. Om priset har höjts endast under ett fåtal dagar under 30-dagarsperioden, och därefter sänkts, får näringsidkaren alltså inte informera om det högre priset som gällde under de aktuella dagarna.

Den nya bestämmelsen i prisinformationslagen är svår att tillämpa och Konsumentverket har kommit med ett särskilt [ställningstagande angående information om prissänkningar](#). Svårigheterna illustreras av att

Konsumentverket i nämnda granskning konstaterade att sju av tio företag brast i sin prismarknadsföring. Efter granskningen har Konsumentverket inlett tillsynsreanden mot drygt 70 företag. Regelefterlevnaden kompliceras ytterligare av att [marknadsföringslagen](#) också kan vara tillämplig på information om prissänkningar. Det innebär att även om ett agerande är förenligt med bestämmelsen i prisinformationslagen kan agerandet vara otillåtet enligt marknadsföringslagen, och vice versa.

Även om Konsumentverket har tagit fram ett ställningstagande har myndigheten samtidigt uttalat att varken prisinformationslagen, marknadsföringslagen, lagarnas förarbeten eller det bakomliggande direktivet ger uttryckliga besked om hur vissa frågor av betydelse för regleringen ska besvaras. Även kommissionen har publicerat en [vägledning](#) för att underlätta tolkningen av det bakomliggande direktivet. Trots ställningstagandet och vägledningen kvarstår flera oklarheter som gör reglerna svåra att tillämpa. Det blir ytterst en fråga

för domstolarna att avgöra hur reglerna närmare ska tolkas och tillämpas, och det pågår prövning av dessa frågor vid EU-domstolen.

I en begäran om förhandsavgörande har en domstol i Tyskland efterfrågat förtydligande kring bland annat om ett procenttal som nämns i ett tillkännagivande om prissänkning uteslutande får baseras på det tidigare

priset. I dagsläget är det osäkert om och hur EU-domstolen kommer besvara förhandsavgörandet, men vi får kanske tillfälle att återkomma i frågan. Redan nu står det klart att den som anger prissänkningar måste överväga hur dessa anges.

STINA ERIKSSON

STOCKHOLM

Norrländsgatan 21, box 1711
111 87 Stockholm

GÖTEBORG

Järnvågen 1, box 2235
403 14 Göteborg

MALMÖ

Carlskgatan 3, box 4291
203 14 Malmö

BRYSSEL

Gachard House
Rue Gachard 88, boîte 4
BE-1050 Bryssel, Belgien

SINGAPORE

Maxwell Chambers
28 Maxwell Road, unit #04-08
Singapore 069120

NEW YORK

140 Broadway, suite 2220
New York, NY 10005, USA

KONTAKT

Immaterialrätt, marknadsrätt
och medierätt

IT/Tech

Mannheimer Swartling hjälper klienter över hela världen med deras affärsjuridiska och strategiska utmaningar. Våra jurister arbetar sömlöst i kontors- och verksamhetsöverskridande team för att alltid kunna leverera den bästa möjliga rådgivningen för varje enskilt uppdrag.

Byrån biträder klienter inom hela spektrumet av immaterial-, marknads- och medierätt. Vårt team har en bred expertis inom området som innefattar såväl tvister som transaktioner och avtal. Vi har även en av Sveriges starkaste kompetenser inom IT/Tech och biträder allt från startups till storbolag och offentliga aktörer med juridiska och strategiska frågor.

mannheimerswartling.se